

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce Mgr. M. P., zastoupeného Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem Praha 2, nám. I. P. Pavlova 3, proti žalovanému Kolegiu na úseku ochrany utajovaných skutečností Nejvyššího státního zastupitelství, Brno, Jezuitská 4, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2003, čj. 9 Ca 109/2003 – 29,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2003, čj. 9 Ca 109/2003 - 29 se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále též stěžovatel) domáhal přezkoumání a zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 2. 2003, sp. zn. KI 34/2002. Tímto (posledně uvedeným) rozhodnutím byl zamítnut opravný prostředek žalobce proti rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 11. 2002, čj. 3239/2002-NBÚ/07. Jak vyplývá z odůvodnění tohoto usnesení, městský soud vycházel ze závěru, že vzhledem k § 77 k odst. 6 zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů [s přihlédnutím k § 70 písm. f) s. ř. s.] je toto rozhodnutí žalovaného ze soudního přezkumu vyloučeno.

Stěžovatel se dovolává důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a dovozuje, že městský soud se nezabýval skutečností, že ve smyslu čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“) nemůže být z přezkoumání soudem vyloučeno rozhodnutí týkající se základních práv. Takovýmto právem je dle čl. 26 Listiny i právo na svobodnou volbu povolání. Stěžovatel má zato, že soudní přezkum není možno suplovat přezkumem žalovaného se zdůvodněním, že se jedná o nezávislý orgán soudního typu. Poukazuje zejména na čl. 91 Ústavy České republiky, ve kterém je taxativní výčet co se rozumí soustavou soudů. Se zřetelem na čl. 36 odst. 2 Listiny a čl. 81 Ústavy není možno pod pojmem nestranný a nezávislý soud rozumět žádný jiný orgán.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zejména dovozuje, že počínaje dnem 1. 1. 2003 lze podle § 73 odst. 2 zákona č. 148/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů podat do 15 dnů od doručení rozhodnutí o nevydání osvědčení žalobu. Proti ostatním rozhodnutím od 12. 7. 2002 přichází v úvahu přezkumná činnost Kolegia (tedy i rozhodnutí o zániku platnosti osvědčení, jak tomu bylo i v daném případě). Lze (dle žalovaného) dovodit, že soudnímu přezkumu nepodléhají rozhodnutí Kolegia v řízení o opravném prostředku (bezvýjimečně) a dále i jiná rozhodnutí a opatření podle zákona č. 148/1998 Sb., s výjimkou rozhodnutí o nevydání osvědčení. To tedy znamená, že platné právo počínaje dnem 1. 1. 2003 umožňuje přezkoumání rozhodnutí o nevydání osvědčení souběžně (nikoli však následně) jednak na základě opravného prostředku Kolegiem a jednak na základě žaloby soudem. Žalovaný navrhl, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta, pokud nebude shledáno, že kasační stížnost je ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná, neboť se opírá jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud především dospěl k závěru, že není dán důvod k odmítnutí kasační stížnosti; jak (in eventum) navrhoval žalovaný. Napadené rozhodnutí je usnesením o odmítnutí žaloby a proto se stěžovatel právem dovolává důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Jasně pak dovozuje, proč má zato, že důvod k rozhodnutí podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. dán nebyl. Proto soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

Městský soud v Praze napadené usnesení opírá o § 77k odst. 6 zákona č. 148/1998 Sb. Toto ustanovení však bylo zrušeno nálezem Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl ÚS 11/04 (publikovaným pod č. 220/2005 Sb.). Ústavní soud především konstatoval, že zákaz soudního přezkumu stanovený § 77k odst. 6 cit. zákona je v rozporu s ústavním pořádkem, protože odporuje ústavně garantovanému právu na soudní ochranu (čl. 36 odst. 2 Listiny), jakož i principům právní jistoty a předvídatelnosti práva vyplývajících z konceptu právního státu. I když k prohlášení protiústavnosti a k jeho zrušení došlo až následně poté, kdy bylo

vydáno usnesení napadené kasační stížnosti, je zjevné, že citované ustanovení zákona vykazovalo znaky protiústavnosti už době odmítnutí žaloby. Již v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2005, čj. 5 As 40/2004 – 33 bylo konstatováno, že stěžovateli nelze odejmout právo na spravedlivý proces v případě, kdy rozhodnutí Kolegia na úseku ochrany utajovaných skutečností bylo v době jeho vydání vyloučeno z přezkumu nezávislým soudním orgánem, jestliže Ústavní soud ustanovení bránící přezkoumání soudem následně pro neústavnost zrušil. Soud ani v této (nyní projednávané) právní věci neshledal důvod od tohoto právního závěru se odchýlit.

Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém je tento soud vázán stanoviskem zdejšího soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodne Městský soud v Praze v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. října 2005

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu